

VŠEOBECNÉ ZÁSADY PRŮMYSLOVÉ POLITIKY EU

Cílem průmyslové politiky EU je zvýšit konkurenceschopnost evropského průmyslu, aby tak byl i nadále hybnou silou udržitelného růstu a zaměstnanosti v Evropě. Pro zajištění lepších rámcových podmínek pro průmysl v EU byly přijaty různé strategie. Nejnovější z nich je popsána ve sdělení „Za obnovu evropského průmyslu“ z ledna 2014.

PRÁVNÍ ZÁKLAD

Článek 173 Smlouvy o fungování EU.

CÍLE

Průmyslová politika má horizontální povahu. Jejím cílem je zajistit rámcové podmínky podporující konkurenceschopnost průmyslu. Mimo to je dobře integrovanou součástí mnoha dalších politik EU, např. politik v oblasti obchodu, vnitřního trhu, výzkumu a inovací, zaměstnanosti, ochrany životního prostředí a veřejného zdraví. Průmyslová politika EU se konkrétně zaměřuje na: 1) „urychlené přizpůsobování průmyslu strukturálním změnám“; 2) „podporu vytváření prostředí příznivého pro rozvoj podnikání v rámci Unie, zejména malých a středních podniků“; 3) „podporu prostředí příznivého pro spolupráci mezi podniky“; a 4) „podporu dokonalejšího využívání průmyslového potenciálu v oblasti inovace, výzkumu a technologického rozvoje“ (článek 173 Smlouvy o fungování EU).

DOSAŽENÉ VÝSLEDKY

A. Úvod

Nástroje průmyslové politiky EU, které jsou rovněž nástroji politiky v oblasti podnikání, se snaží vytvořit obecné podmínky, v jejichž rámci mohou podnikatelé a podniky vyvíjet iniciativu a zužitkovat své nápady a možnosti. Průmyslová politika musí však brát v potaz specifické potřeby a rysy jednotlivých průmyslových odvětví. Výroční zprávy o konkurenceschopnosti Evropy analyzují silné a slabé stránky evropského hospodářství obecně, a konkrétně pak evropského průmyslu, a mohou se stát podnětem meziodvětvových či odvětvových politických iniciativ.

B. Směřování k integrované průmyslové politice

Zatímco v 80. a 90. letech minulého století se orgány EU soustředily zejména na vytváření jednotného trhu, formování hospodářské a měnové unie a rozšiřování EU obrátilo pozornost zejména na průmyslovou politiku. V červenci 2005 bylo vydáno

sdělení Komise s názvem „Plnění lisabonského programu Společenství – Politický rámec k posílení zpracovatelského průmyslu EU – cesta k integrovanějšímu přístupu k průmyslové politice“ ([COM\(2005\) 0474](#)), které poprvé zavedlo integrovaný přístup k průmyslové politice vycházející z pracovního programu průřezových a odvětvových iniciativ.

Cílem sdělení Komise z roku 2008 o akčním plánu pro udržitelnou spotřebu a výrobu a udržitelnou průmyslovou politiku ([COM\(2008\) 0397](#)) bylo vydat integrovaný soubor opatření na podporu udržitelnější spotřeby a výroby a současně zlepšit konkurenceschopnost evropského hospodářství. K tomu, aby se dosáhlo tohoto „účinného cyklu“, akční plán navrhoval využívat řadu různých politických nástrojů. Například poptávka spotřebitelů měla být orientována na udržitelnou spotřebu za pomoci zjednodušeného rámce pro označování zboží.

V reakci na výzvy spojené se zajištěním udržitelných dodávek neenergetických surovin pro hospodářství EU zahájila Komise „Iniciativu v oblasti surovin“ ([COM\(2008\) 0699](#)), která se snaží zajistit rovné podmínky pro přístup ke zdrojům ve třetích zemích, lepší rámcové podmínky pro těžbu surovin v EU a nižší spotřebu primárních surovin účinnějším využíváním zdrojů a podporou recyklace. Ve svém nedávném sdělení ([COM\(2011\) 0021](#)) Komise navrhla provádění této iniciativy posílit.

Ve svém sdělení „Příprava na budoucnost: vývoj společné strategie pro klíčové technologie v EU“ ([COM\(2009\) 0512](#)) Komise uvedla, že EU bude v rámci stávajícího politického rámce podporovat využívání klíčových technologií, a dále navrhla vytvoření odborné skupiny na vysoké úrovni, která byla pověřena vypracováním společné dlouhodobé strategie. Skupina ve své konečné zprávě navrhla jedenáct politických doporučení pro rozvoj a využívání klíčových technologií v Evropě.

C. Strategie Evropa 2020 a „Průmyslová politika pro éru globalizace“

V březnu 2010 byla Lisabonská strategie nahrazena strategií Evropa 2020 („Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ – [COM\(2010\) 2020](#)). Tato nová strategie navrhuje sedm stěžejních iniciativ, přičemž čtyři z nich jsou zvláště důležité pro zvyšování konkurenceschopnosti evropského průmyslu: „Unie inovací“ ([COM\(2010\)546](#)), „Digitální agenda pro Evropu“ ([COM\(2010\) 0245](#)), „Průmyslová politika pro éru globalizace“ ([COM\(2010\) 0614](#)) a „Nové dovednosti pro nová pracovní místa“ ([COM\(2008\) 0868](#)). Stěžejní iniciativa nazvaná „Průmyslová politika pro éru globalizace“ se zaměřuje na 10 činností, které mohou podpořit konkurenceschopnost evropského průmyslu, přičemž větší důraz je kladen na faktory, jako je například růst malých a středních podniků a dodávky surovin a hospodaření s nimi.

Ve svém sdělení nazvaném „Průmyslová politika: posilování konkurenceschopnosti“ ([COM\(2011\)642](#)), které bylo přijato dne 14. října 2011, Komise vyzývá, aby byly ve všech členských státech prováděny hlubkové strukturální reformy a soudržné a koordinované politiky, jež posílí hospodářskou a průmyslovou konkurenceschopnost EU a podpoří dlouhodobě udržitelný růst. Toto sdělení poukázalo na několik klíčových oblastí, v nichž je nutné vyvinout větší úsilí: strukturální změny v ekonomice; inovativnost průmyslových odvětví; udržitelnost a účinné využívání zdrojů; podnikatelské prostředí; jednotný trh; a malé a střední podniky.

Dne 10. října 2012 vydala Komise sdělení ([COM\(2012\)0582](#)) s názvem „Silnější evropský průmysl pro růst a hospodářskou obnovu: Aktualizace sdělení o průmyslové politice“, jehož cílem je podpořit investice do inovací a které se zaměřuje na šest prioritních oblastí s velkým potenciálem (pokročilé výrobní technologie pro čistou výrobu; klíčové technologie; ekologické výrobky; udržitelná průmyslová politika a politika pro odvětví stavebnictví a suroviny; čistá vozidla a plavidla; a inteligentní sítě). Toto sdělení rovněž zdůraznilo, že je nutné zajistit lepší tržní podmínky, přístup k financím a ke kapitálu i lidský kapitál a dovednosti, neboť těmito prostředky lze podpořit konkurenceschopnost průmyslu.

V lednu 2014 Komise vydala sdělení „Za obnovu evropského průmyslu“ ([COM\(2014\) 0014](#)). Toto sdělení se zaměřuje na zastavení úpadku průmyslu, nastartování jeho růstu a dosažení cíle 20% podílu zpracovatelských činností na HDP do roku 2020. Komise uvádí, že aby bylo možno přilákat nové investice a vytvořit prostředí příznivější obchodu, potřebuje EU soudržnější politiku v oblasti vnitřního trhu včetně evropských infrastruktur, jako např. v oblasti energetických, dopravních a informačních sítí, jakož i v oblasti zboží a služeb. Je zde zmiňován též význam lepší spolupráce v oblastech kvalitní veřejné správy, obchodu, výzkumu a surovin.

Tato politika byla v roce 2016 doplněna sdělením s názvem „Digitalizace evropského průmyslu – Dosažení maximálních přínosů jednotného digitálního trhu“ ([COM\(2016\) 0180](#)), které se zaměřuje na digitální transformaci a řeší s tím spojené výzvy, jako je financování, normalizace IKT, data velkého objemu a dovednosti. Dále byla v roce 2016 spuštěna Iniciativa pro začínající a rychle se rozvíjející podniky ([COM\(2016\) 0733](#)), která má za cíl umožnit evropským podnikatelům v oblasti inovací využít všechny příležitosti k tomu, aby vybudovali společnosti, které budou mít ve světě vedoucí postavení.

D. Programy podpory EU

K průmyslové politice EU v současné době přispívá celá řada politik, programů a iniciativ zahrnujících širokou škálu různých oblastí. Příklady takových iniciativ s rozpočtovým rámcem zahrnují (podle důležitosti): politika soudržnosti, Horizont 2020, nástroj pro propojení Evropy a program EU pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME), jejichž celkový rozpočet dosahuje téměř 200 miliard EUR. Navíc cílem Investičního plánu pro Evropu a Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) je do roku 2020 mobilizovat nejméně 500 miliard EUR v oblasti soukromých a veřejných investic. V těchto programech a iniciativách přetrvávají dvě hlavní priority, a těmi jsou malé a střední podniky a inovace.

ÚLOHA EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Problematice průmyslové politiky se poprvé věnovaly Maastrichtské změny Smlouvy o ES, což byl úspěch, jež lze přičíst iniciativám Parlamentu, které pomohly stimulovat reorganizaci ocelářského průmyslu a volaly po dynamičtější průmyslové politice. Parlament od té doby přijal celou řadu usnesení, která evropskou průmyslovou politiku dále posílila. Mezi některá usnesení Evropského parlamentu z novější doby patří:

- usnesení ze dne 16. června 2010 o strategii EU 2020^[1] vyjádřilo průmyslové politice silnou podporu a navrhlo vytvořit prostředí napomáhající udržení a rozvoji silné, konkurenceschopné a diverzifikované průmyslové základny v Evropě; dále se v něm zdůrazňuje, že strategie Evropa 2020 by měla ukázat, jaké jsou náklady na přechod na udržitelnou, energeticky účinnou ekonomiku i jaké jsou jeho přínosy;
- usnesení ze dne 9. března 2011 o průmyslové politice pro éru globalizace^[2] podtrhlo význam ucelenější vize pro evropský průmysl do roku 2020, s ohledem na to, že dlouhodobá regulační předvídatelnost a stabilita mají klíčový význam pro získání investic; Parlament především vyzval Komisi k tomu, aby kladla větší důraz na průmyslovou obnovu, konkurenceschopnost a udržitelnost a aby vypracovala ambiciózní, ekologicky účinnou a zelenou průmyslovou strategii EU;
- usnesení ze dne 26. října 2011 o Agendě pro nové dovednosti a pracovní místa^[3] zdůraznilo význam rozvíjení užší spolupráce mezi výzkumnými institucemi a průmyslem a povzbuzování a podpory investic průmyslových společností do výzkumu a vývoje. Parlament vyzval k tomu, aby byly navýšeny investice do vzdělávání, výzkumu a inovací, aby se propagovala centra excelence a mobilita mladých lidí a aby se podpořilo vytváření podmínek, jež stimulují růst inovačních podniků;
- usnesení ze dne 19. ledna 2012 o kosmické strategii Evropské unie sloužící občanům^[4] zdůraznilo význam strategie výzkumu a inovací v oblasti vesmírné politiky, která zajistí technologický pokrok, rozvoj průmyslu a konkurenceschopnost EU a rovněž povede k vytvoření nových pracovních míst v EU;
- usnesení ze dne 15. ledna 2014 o reindustrializaci Evropy^[5] s cílem podpořit konkurenceschopnost a udržitelnost zhodnotilo stávající situaci průmyslu v Evropě a navrhlo řadu opatření k řešení stávajících problémů. Toto usnesení podpořilo strategii obnovy průmyslu pro udržitelnou Evropu (RISE), jejímž cílem je, aby inovace vyústily v novou průmyslovou revoluci;
- usnesení ze dne 4. února 2014 o akčním plánu pro konkurenceschopné a udržitelné ocelářství v Evropě^[6] zdůraznilo významné místo ocelářství v průmyslových hodnotových řetězcích, jako je automobilový průmysl či stavebnictví a strojírenství a elektrotechnika. Obsahuje také výzvu k zachování konkurenceschopné výroby oceli v Evropě, která zde zajistí hospodářský růst a pracovní místa.
- usnesení ze dne 9. června 2016^[7], jehož cílem je zachovat konkurenceschopnost a celosvětové vedoucí postavení evropského dodavatelského železničního průmyslu.

---

[1] Úř. věst. C 236 E, 12.8.2011, s. 57.

[2] Úř. věst. C 199 E, 7.7.2012, s. 131.

[3] Úř. věst. C 131 E, 8.5.2013, s. 87.

[4] Úř. věst. C 227 E, 6.8.2013, s. 16.

[5] Úř. věst. C 482, 23.12.2016, s. 89.

[6] Úř. věst. C 93, 24.3.2017, s. 59.

[7] Přijaté texty, [P8_TA\(2016\)0280](#).

Frédéric Gouardères
05/2019

